

Elinvoima- ja osaamislautakunnan palvelu- ja vuosisuunnitelmaraportti

Tammi-elokuu 2021

Palvelu- ja vuosisuunnitelma

- Lautakunnan palvelu- ja vuosisuunnitelma on osa kaupungin strategista johtamisjärjestelmää, jolla tuetaan toiminnan strategian mukaista suunnittelua, kehittämistä ja johtamista.
- Palvelu- ja vuosisuunnitelma valmistellaan osana vuosittaista toiminnan ja talouden suunnittelua. Se tarkoittaa ja toimeenpanee strategiaa, strategiaa täydentäviä ohjelmia ja suunnitelmia sekä vuosittaista talousarviota.
- Palvelu- ja vuosisuunnitelmaan kootaan keskeiset sisällöt lautakunnan alaista toimintaa ohjaavista strategisista tavoitteista ja linjauksista sekä niitä toteuttavista toimenpiteistä. Lisäksi palvelu- ja vuosisuunnitelma sisältää kuvauksen palveluryhmien ja -yksiköiden toiminnasta ja taloudesta sekä riskiprofiilin ja keskeiset sisällöt henkilöstö- ja koulutussuunnitelmasta.

Palvelu- ja vuosisuunnitelman raportointi

Toimenpidekokonaisuudet

Toimenpidekokonaisuuksien raportointi

- Toimenpidekokonaisuuksista raportoidaan siten, että kunkin toimenpiteen etenemistä arvioidaan liikennevalovärein:

Toimenpiteen arvioidaan toteutuvan

Toimenpiteen arvioidaan toteutuvan osittain

Toimenpiteen arvioidaan jäävän toteutumatta

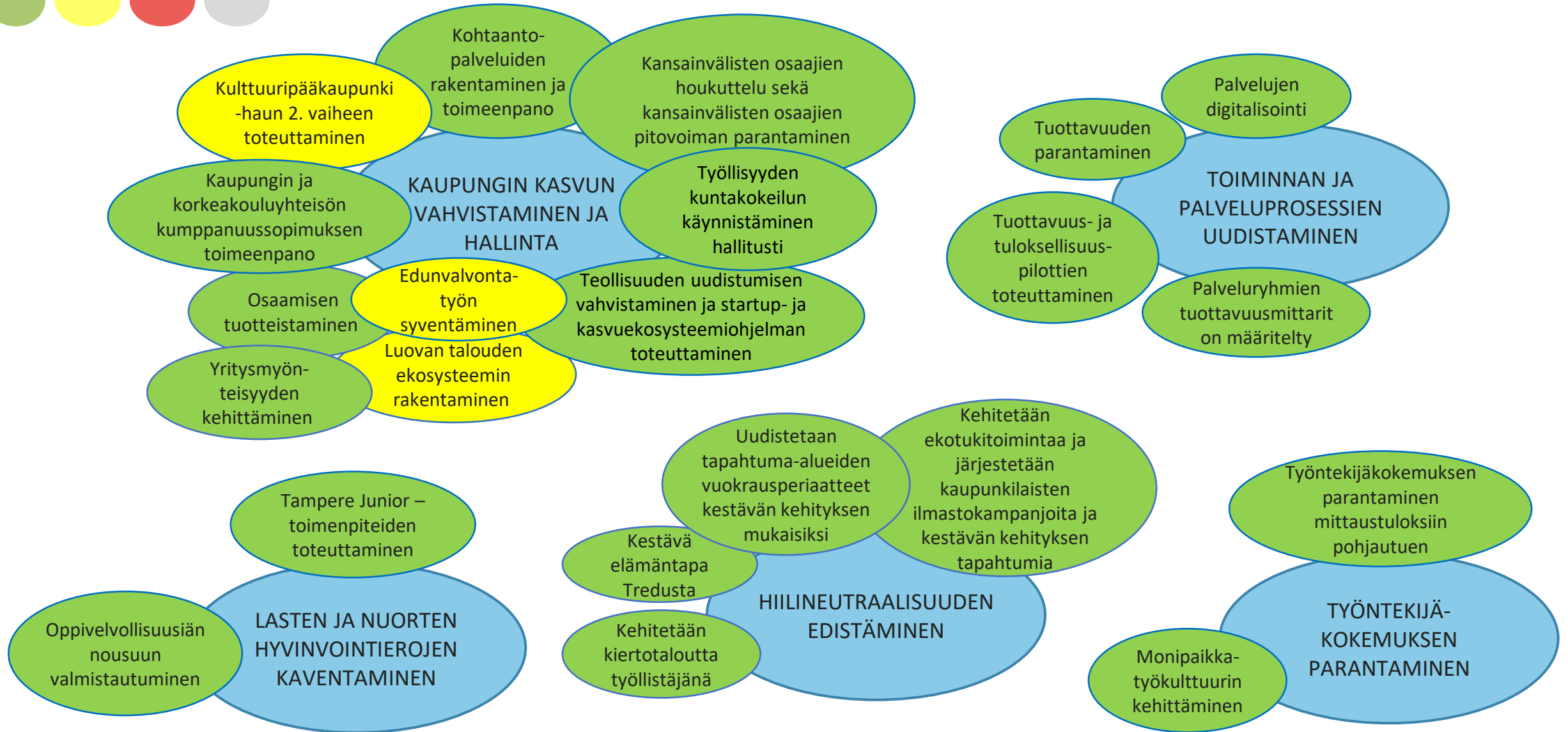

Toimenpiteen toteutumista ei voida arvioida

- Mikäli toimenpiteen arvioidaan jäävän toteutumatta, toteutuvan osittain tai toimenpiteen toteutumista ei voida arvioida, raportoidaan lautakunnalle poikkeamasta tarkemmin ja esitetään korjaustoimenpiteitä.
- Palvelualueet voivat halutessaan raportoida myös toteutumassa olevista toimenpiteistä (liikennevalo vihreällä) tarkemmalla tasolla.
- Vuoden 2021 palvelu- ja vuosisuunnitelmien toimenpiteiden raportoinnissa huomioidaan koronatilanteen vaikutukset siltä osin, kuin se kunkin toimenpiteen osalta on mahdollista tai tarkoituksenmukaista.

Toimenpidekokonaisuuksien eteneminen 1-8/2021

Luovan talouden ekosysteemin rakentaminen

Luovan talouden ekosysteemikokonaisuuden rakentaminen ei ole vielä saanut rahoituspäätöstä. Digitaalisen tapahtumakaupungin tiekartta on valmistunut ja toimenpide-ehdotukset on tunnistettu, mutta kokonaisuuden toimeenpanolle ei ole vielä rahoituspäätöstä osana kaupungin ICT –projekteja. Tapahtumien suuntaviivojen päivitys on parhaillaan käynnissä ja se valmistuu vuoden loppuun mennessä.

Kulttuuripääkaupunkahaun 2. vaiheen toteuttaminen

Tampere ja Pirkanmaa eivät tulleet valituksi vuoden 2026 kulttuuripääkaupungiksi. Suunnitelmien mukaisesti on aloitettu kuitenkin valmistelemaan ns. plan B -vaihtoehtoa haun aikana syntyneiden ideoiden ja ohjelmien hyödyntämiseksi Tampereella ja Pirkanmaan muissa kunnissa.

Edunvalvontatyön syventäminen

EU -rahoitusinstrumenttien systemaattisempi hyödyntäminen kaupunkitasoisesti ja yhdessä kumppanien kanssa on käynnissä. Valmisteilla on toimintamalli, jossa rahoitusinstrumenttien haku ja seuranta toteutuvat systemaattisesti ja kokonaisuutta seurataan osana edunvalvonnan tilannekuvaa. Vaikuttajaviestinnän resurssia ei saatu keväällä täytettyä mutta kokonaisuutta viedään syksyn 2021 aikana eteenpäin pormestarin esikunnan sekä vetovoima ja edunvalvonnan yhteistyönä.

TYÖNTEKIJÄKOKEMUKSEN PARANTAMINEN

Työntekijäkokemuksen parantaminen mittaustuloksiin perustuen

Työntekijäkokemuskyselyn tuloksia käsitellään yksiköissä esimiesten johdolla. Työyhteisöjen kehittämiseksi ja tätä kautta työntekijäkokemuksen parantamiseksi on luotu käytännön toimenpiteitä, joiden etenemistä seurataan palveluryhmissä ja -yksiköissä. Elinvoima ja osaamislautakunnan toiminnan alaisissa palveluryhmissä keväällä 2021 toteutetun kyselyn vastausprosentti oli 43,95, QWL-indeksi 60,96 % (2020 viimeisimmän kyselyn QWL-indeksi oli 60,40 %).

”Tyytyväisyys työntekijään” eNPS-arvo oli kevään kyselyssä 25,53 (2020 viimeisin tulos 14,51). Tulos on parantunut aiemmasta.

MONIPAIKKA-TYÖKULTTUURIN KEHITTÄMINEN

Esimiehille sekä henkilöstölle tarjotaan jatkuvasti työkaluja ja tukea (mm. koulutusten ja coachingin muodossa) työn hallintaan, työtapoihin ja työskentelykulttuurin kehittämiseen liittyen. Näillä toimenpiteillä tuetaan monipaikka-työskentelykulttuurin kehittämistä.

Palvelu- ja vuosisuunnitelman raportointi

Tuottavuus

Tuottavuusmittarit

Tuottavuusmittarit, Elinvoima- ja osaamislautakunta	30.8.2020	30.8.2021	Muutos	Muutos%	TA 2021**
Päämittarit					
Nettokustannukset, euroa/asukas	-219	-246	-27	12,4 %	-378
Käyttökustannukset, euroa/asukas	-489	-532	-44	8,9 %	-817
Työvoimakustannukset, euroa/asukas	-244	-276	-32	13,0 %	-424
Palveluhankinnat, euroa/asukas	-76	-77	0	0,1 %	-144
Täydentävät mittarit					
Elinvoimaindikaattori*	-	-	-	-	+
Selittävät mittarit					
Sairauspoissaolot, %	2,34	2,47	0	%yks	0,00 %
Tilatehokkuus, htm2/asukas	0,66	0,68	0,02	3 %	0,66
Asukasmäärä	240 433	242 457	3 016	1,3 %	244 500

*Elinvoimaindikaattori mittaa kunnan elinvoiman muutosta. Indikaattori on yhdistetty muuttuja kunnan elinvoiman kannalta keskeisistä ulottuvuuksista: väestömuutos, työpaikkamuutos, verotulojen muutos, taloudellisen huoltosuhteen muutos ja koulutustason muutos. Mittarista ei ole saatavilla ennustetta, vaan tieto pohjautuu uusimpiin tilastotietoihin. Tavoitteena on, että indikaattorin arvo on positiivinen.

** TA 2021 on muutettu talousarvio

- Lautakunnan asukaskohtaiset kustannukset ovat kasvaneet vuoden takaisesta ajankohdasta n. 10%.
- Taustalla on mm. oppivelvollisuuden laajeneminen ja työllisyyden kuntakokeilun käynnistyminen sekä ammatillisen koulutuksen valtiosuuksien kasvu, mikä näkyy myös toiminnan kustannuksissa.

Palvelu- ja vuosisuunnitelman raportointi

Talous

01-08 / 2021

Elinvoima- ja osaamislautakunta 8 / 2021, yhteenvedo

Elinvoima- ja osaamislautakunta, Toimintakate palveluryhmittäin (1000 euroa)	Kauden toteuma (kum)	TP 2020	VS 2021	ENN 2021	ERO ENN
					/VS 2021
Ammatillinen koulutus	481	2 624	1 070	1 071	1
Lukiot	-19 747	-27 391	-28 900	-29 893	-993
Työllisyys- ja kasvupalvelut	-32 762	-46 493	-51 687	-53 265	-1 578
Elinkeinopalvelut	-3 489	-5 014	-5 097	-5 092	5
Vetovoima ja edunvalvonta	-2 431	-3 816	-4 208	-4 133	75
Kehitysohjelmat palveluryhmä	-1 692	-5 082	-4 722	-4 223	499
ELINVOIMA- JA OSAAMISLAUTAKUNTA YHTEENSÄ	-59 640	-85 172	-93 544	-95 536	-1 992

Nostoja ennusteesta:

- Työllisyys- ja kasvupalveluiden ennusteessa on kokonaisuutena -1,6 M€ ylitys budjettiin nähden.
  - Työmarkkinatuen kuntaosuuden ennuste on 30,2 milj. euroa (TP 2020 28,8 M€), joka ylittää vuosisuunnitelman 6,3 M€:lla.
  - Tykas muu toimintakate ennuste 4,7 M alle budjetin (koronan vaikutus palkkatukityöllistäminen, kuntouttavan ostoihin. Lisäksi kokeilun viivästymisen vaikutus mm. rekrytointeihin.
- Lukioissa ennusteen ylitys on – 1,0 M€. Taustalla opiskelijamäärän kasvu (painotettu nuorten oppim.v.2020: 3416,7 vrt. arvio 2021: 3568,8 eli kasvua 152).
- Kehitysohjelmat/Viiden tähden keskusta +0,5 M€ - sure -hankkeen tulot
- Vetovoima ja edunvalvonta +0,1 M€ - Tapatumapalvelut

Ammatillinen koulutus

Ammatillinen koulutus, tuloslaskelma (1000 euroa)	Kauden toteuma (kum)			ENN	ERO
		TP 2020	VS 2021	2021	ENN /VS 2021
Toimintatuotot	63 797	91 125	96 968	97 027	59
Toimintakulut	-63 316	-88 501	-95 898	-95 956	-58
TOIMINTAKATE	481	2 624	1 070	1 071	1
Rahoitustuotot ja -kulut	-6	2	0	-1	-1
Poistot ja arvonalentumiset	-728	-1 043	-1 070	-1 070	0
TILIKAUDEN TULOS	-253	1 583	0	0	0

Suunniteltu palvelutuotanto (1000 eur)	VS 2021	TOT 1-8 2021
Ammatillinen koulutus, valtionosuudella rahoitettu toiminta	86 772	60 807
Muulla valtionosuudella rahoitettu toiminta	1 212	879
Muu toiminta	7 145	2 358
Suunniteltu palvelutuotanto yhteensä	95 129	64 044

- Ammatillisen koulutuksen tammi-elokuun tulos toteutui -0,3 milj. eurona, joka on 0,7 milj. euroa kauden vuosisuunnitelmaa parempi. Opetus- ja kulttuuriministeriö on 15.4.2021 tehnyt korjauksen varainhoitovuoden 2021 ammatillisen koulutuksen rahoituksesta tehtyyn varsinaiseen suoritepäätökseen, koska profiilikerroin on vahvistettu liian pienenä. Valtionosuustulon muutos + 62 000 euroa on huomioitu ennusteen myyntituloissa.
- Ennusteessa on huomioitu lisäksi yhteensä 1,4 milj. euron lisärahoituksen kohdennus kuluvalle vuodelle. Vastaavasti toimintakuluja on kasvatettu.
- Vuonna 2021 lisärahoitusta on myönnetty ammatillisen koulutuksen valtionosuuksiin yhteensä 5,0 milj. euroa, sisältäen koronavirusepidemian johdosta tarvittaviin tukitoimiin saadun lisärahoituksen 1,0 milj. euroa. Rahoitus on käytettävissä useampana tilikautena ja sitä tullaan Tredussa kohdentamaan usealle vuodelle.
- Tilikauden tuloksen arvioidaan toteutuvan suunnitellusti nollatuloksena.

Lukiokoulutus

Lukiot, tuloslaskelma (1000 euroa)	Kauden toteuma (kum)	ENN			ERO ENN /VS 2021
		TP 2020	VS 2021	2021	
Toimintatuotot	567	1 729	999	919	-80
Toimintakulut	-20 314	-29 120	-29 899	-30 812	-913
TOIMINTAKATE	-19 747	-27 391	-28 900	-29 893	-993

Suunniteltu palvelutuotanto (1000 eur)	VS 2021	TOT 1-8 2021
Lukiokoulutus	28 009	19 075
Opiskelijahuolto	1 850	1 202
Pakolaisten kotouttava toiminta	40	48
Suunniteltu palvelutuotanto yhteensä	29 899	20 325

- Lukiokoulutuksen toteutunut toimintakate ylitti tammi-elokuussa kauden vuosisuunnitelman 0,7 milj. eurolla. Ylitys aiheutui suurelta osin henkilöstökuluista, joiden toteutumiseen vaikuttaa opiskelijamäärän kasvu.
- Tilinpäätösennusteessa toimintakatteen arvioidaan ylittävän vuosisuunnitelma 1,0 milj. euroa. Henkilöstökulut ovat opiskelijamäärän kasvun vuoksi ylittymässä viimeisimmän arvion mukaan 0,9 milj. euroa. Vuoden 2021 arvioitu painotettu nuorten opiskelijamäärä on 3555,9 joka on 139 opiskelijaa enemmän kuin vuotta aiemmin.
- Toimintatuotot ovat toteutumassa 0,1 milj. euroa suunniteltua pienempinä johtuen koronaviruksen vuoksi toteutumatta jäävistä vuokratuotoista sekä kansainvälisistä liikkuvuuksista.

Työllisyys- ja kasvupalvelut

Työllisyys- ja kasvupalvelut, tuloslaskelma (1000 euroa)	Kauden toteuma (kum)			ENN 2021	ERO ENN /VS 2021
		TP 2020	VS 2021		
Toimintatuotot	3 752	5 577	7 804	6 111	-1 693
Toimintakulut	-36 515	-52 070	-59 491	-59 376	115
TOIMINTAKATE	-32 762	-46 493	-51 687	-53 265	-1 578

Suunniteltu palvelutuotanto (1000 eur)	VS 2021	TOT 1-8 2021
Henkilöasiakaspalvelut	13 125	5 269
Kansainväliset palvelut	3 692	2 300
Kasvupalvelut	2 823	1 209
Kuntoutuspalvelut	6 281	3 992
Tuet ja avustukset	5 698	2 285
Muu työllisyydenhoito	27 294	21 460
Suunniteltu palvelutuotanto yhteensä	58 915	36 515

- Tammi-elokuun toimintakate toteutui 2,0 milj. euroa kauden vuosisuunnitelmaa pienempänä. Toimintatuotot jäivät 1,7 milj. euroa suunnitellusta ja toimintamenot alittivat vuosisuunnitelman 3,7 milj. euroa. Henkilöstökulut alittuivat 4,1 milj. euroa johtuen palkkatukityöllistämisen pienemisestä ja rekrytointien siirtymisestä.
- Toimintakatteen ennustetaan toteutuvan 1,6 milj. euroa vuosisuunnitelmaa heikompana. Toimintatuotot ovat toteutumassa 1,7 milj. euroa pienempinä johtuen toteutumatta jäävistä vuokratuloista sekä valtiolta saatavista työllistämistuista. Henkilöstökulujen ennustetaan toteutuvan vuosisuunnitelmaan nähden 3,7 pienempinä rekrytointien viivästyksen ja koronatilanteen vuoksi. Palkkatukityöllistämistä ei ole voitu toteuttaa suunnitellusti. Vaikutus on kohdistunut etenkin lakisääteiseen velvoitetyöllistämiseen, joka on ollut valtakunnallisesti tauolla.
- Avustukset tulevat ennusteen mukaan toteutumaan 4,6 milj. euroa vuosisuunnitelmaa suurempina. Työmarkkinatukimenojen osalta koko vuoden ennuste on 30,4 milj. euroa, joka on 6,3 milj. euroa budjetoitua ja 1,6 milj. euroa edellisvuoden toteumaa enemmän.
- Työllisyyden kuntakokeilun piti alun perin käynnistyä vuoden alusta, mutta aloitus siirtyi 1.3.2021. Aikavälillä 13-14.3.2021 on tullut 19 000 asiakasta lisää, joiden palvelutarpeiden arvioiminen vie aikaa. Tämä viivästyttää asiakkaiden työhön, koulutukseen ja palveluihin ohjaamista. Tällä hetkellä talouden ennustaminen on haastavaa sekä työmarkkinatukimaksujen, että palvelujen käytön volyymien osalta.

Elinkeinopalvelut

Elinkeinopalvelut, tuloslaskelma,
(1000 euroa),
sis. Smart Tampere
ekosysteemiohjelma

	Kauden toteuma (kum)	TP 2020	VS 2021	ENN	ERO ENN
				2021	/VS 2021
Toimintatuotot	13	75	13	13	0
Toimintakulut	-2 998	-4 079	-4 067	-4 068	-1
TOIMINTAKATE	-2 985	-4 004	-4 054	-4 055	-1

Suunniteltu palvelutuotanto (1000 eur)

	VS 2021	TOT 1-8 2021
Elinkeinopalvelut	-4 153	-3 186
Business Tampere Oy:n perustilaus	-2 066	-1 907
AV-alan tuotantokannustinjärjestelmä	-150	-100
Startup-ekosysteemiohjelma	-300	-177
Yrityspalveluiden ja -myönteisyyden kehittäminen	-39	-93
Smart Tampere ekosysteemikehitys	-994	-480
Muut palvelut	-604	-429
Maaseutupalvelut	-36	-17
Elinkeinokehitys	-840	-165
Avustukset	-139	-153
Suunniteltu palvelutuotanto yhteensä	-5 168	-3 521

- Elinkeinopalvelujen tammi-elokuun toteutunut toimintakate -3,5 milj. euroa on 0,1 milj. euroa suunniteltua parempi.
- Toimintakatteen ennustetaan toteutuvan vuosisuunnitelman mukaisesti.
- Valtuusto päätti kesäkuussa talousarviomuutoksesta (Kv 14.6.2021 § 77), jolla kohdennettiin kaupungin sisäisenä siirtona 0,3 milj. euroa AV-alan tuotantokannustimen kustannuksiin. Lisäksi AV-alan tuotantokannustimen kustannuksiin esitetään 0,15 milj. euron lisäystä kaupungin sisäisenä siirtona, josta valtuusto päättää lokakuussa.

Vetovoima ja edunvalvonta

Vetovoima ja edunvalvonta, (1000 euroa), sis. Vetovoimainen elämyskaupunki kehitysohjelma	Kauden toteuma (kum)	TP 2020	VS 2021	ENN 2021	ERO ENN /VS 2021
Toimintatuotot	292	398	340	508	168
Toimintakulut	-2 722	-4 213	-4 548	-4 641	-93
TOIMINTAKATE	-2 431	-3 816	-4 208	-4 133	75

Suunniteltu palvelutuotanto (1000 eur)	VS 2021	TOT 1-8 2021
Matkailu- ja tapahtumapalvelut	-3 531	-2 006
Visit Tampere Oy:n tilaus	-1 595	-1 063
Tapahtumapalvelut	-994	-379
Vetovoimainen elämyskaupunki -kehitysohjelma	-942	-564
Edunvalvonta	-634	-405
Edunvalvonta Bryssel	-296	-194
Edunvalvonta Tampere	-284	-184
Korkeakouluyhteistyö	-54	-27
Avustukset	-383	-311
Tutkimus ja korkeakouluopetuksen kehittäminen	-163	-140
Muut avustukset	-220	-171
Suunniteltu palvelutuotanto yhteensä	-4 548	-2 722

- Tammi-elokuun toimintakate toteutui 0,4 milj. euroa alle kauden vuosisuunnitelman. Palvelujen ostot ovat toteutuneet 0,3 alle vuosisuunnitelman selittyen pääosin tapahtumapalvelujen hankintojen, mm. oman palvelutuotannon kustannusten, painottumisesta loppuvuoteen.
- Henkilöstökulut ovat myös alittuneet 0,1 milj. euroa. Henkilötyövuositoteuma on jäljessä (4,5 htv) suunnitellusta. Tämä johtuu henkilöstösuunnitelmaan kirjattujen resurssivarausten (mm. kulttuuripääkaupunkihaku) toteuttamatta jättämisestä. Toimintatuotot ovat ylittyneet 65 000 euroa selittyen pääasiassa tapahtumapalveluiden Keskustorin kesäkeitaan maksutuotoilla, joita ei ole huomioitu vuosisuunnitelmassa.
- Tilinpäätösennusteessa toimintakatteen arvioidaan toteutuvan 0,1 milj. euroa vuosisuunnitelmaa parempana.

Kehitysohjelmat

Kehitysohjelmat palveluryhmä	Kauden toteuma (kum)	TP 2020	VS 2021	ENN 2021	ERO ENN /VS 2021
Toimintatuotot	239	342	0	361	361
Toimintakulut	-1 930	-5 424	-4 722	-4 584	138
TOIMINTAKATE	-1 692	-5 082	-4 722	-4 223	499

- Kehitysohjelmat -palveluryhmän kokonaisuus muodostuu Viiden tähden keskustan ja Hiedanrannan kehitysohjelmien elinvoima- ja osaamislautakunnan alaisesta toiminnasta.
- Palveluryhmän toimintakatteen ennustetaan toteutuvan 0,5 milj. euroa vuosisuunnitelmaa parempana.
- Hiedanrannan ja Viiden tähden keskustan kehitysohjelmien taloudesta on raportoitu kokonaisuutena elokuun Toiminnan ja talouden katsauksen Kehitysohjelmat –osiossa.

Palvelu- ja vuosisuunnitelman raportointi

Riskienhallinta

Palveluryhmän riskiprofiili

- Palvelualueet ylläpitävät ajantasaista riskiprofiilia toiminnastaan, jotta keskeiset riskit hallitaan ja mahdollisuudet hyödynnetään suunnitelmallisesti.
- Riskienhallinnan tilaa ja tuloksellisuutta seurataan ja arvioidaan säännönmukaisesti talousarviovuoden aikana palveluryhmien ja palvelualueen johtoryhmässä. Palvelu- ja vuosisuunnitelmien osavuosisiraporteissa (huhtikuu, elokuu ja vuoden loppu) raportoidaan riskienhallinnan tilanne.
- Mikäli raportointiajanjaksolla tunnistetaan merkittäviä uhkia (riskiprofiilin matriisissa punaisella), kuvataan uhka ja sen hallinta. Jos palvelualueella on jo uusi riskienhallinnan tietojärjestelmä Granite ERM käytössä (tällä hetkellä käyttöönotto EKI:ssä ja Sotessa), kannattaa yhteenveto kriittisimmistä riskeistä ja niiden hallinnan tilanteesta ottaa suoraan Granitesta. Riskienhallinnan tietojärjestelmän käyttöönotto etenee palvelualueittain. Muutoin raportoinnissa hyödynnetään seuraavan sivun taulukkoa ja kuvataan tavoitteiden kannalta kriittisimpien riskien hallinnan tilanne informatiivisesti mutta tiiviisti.

Jos Granite ERM jo käytössä (esim. EKI, ota sieltä koonti kriittisimmistä riskeistä suoraan joko riskinäköymästä tai pdf-raportilta, TOP -riskit)

Riskin lähde ↑↓	Riski ↑↓	Riskitaso ↑↓	Nykyinen hallinta ↑↓	Omistaja ↑↓	Riskin tila ↑↓	Valmiit hallintakeinot ↑↓	↑ ↓
Talouden rakenteellinen tasapaino	Talouden pysyvä, rakenteellinen alijäämäisyys palvelutarpeen voimakkaan kasvun ja verotulojen ja val...	16	Riittävä	Männikkö Jukka	Seurannassa	25%	
Vero- ja maksutulot	Kunnallis- ja yhteisöverotulojen ja valtionosuuksien voimakas väheneminen pääosin kaupungista riippu...	16	Riittävä	Männikkö Jukka	Seurannassa	33%	

Riskienhallinnan tilannekuva, keskeiset nostot

Taulukon alle tiiviisti toimintaympäristön vaikutukset palveluryhmän riskiympäristöön ja keskeisten riskien hallintatoimiin (esim. covid-19 tilanteen vaikutukset, muut ajankohtaiset teemat, vain keskeiset nostot).

Elinkeinopalvelut

Riskin lähde	Riski	Riskitaso	Nykyinen hallinta	Omistaja	Riskin tila	Valmiit hallintak...	↑
Ilmastonmuutos	Ilmastonmuutoksen aiheuttamat vaikutukset kaupungin toimintaympäristöön, puutteellinen resilienssi ja kyky toimia ennakoivasti.	16	Kehitettävää	Rantanen Teppo	Seurannassa	0%	↗
Pandemia	Palvelualojen liiketoimintaedellytykset vaikeutuvat	12	Kehitettävää	Rantanen Teppo	Seurannassa	0%	↘

Riskienhallinnan tilannekuva, keskeiset nostot

Elinkeinopalvelut -palveluryhmän riskiprofiili on päivitetty syyskuussa 2021. Korkeimman riskitason omaavien riskien lähteiksi nousivat ilmastonmuutos ja pandemia.

Toimintaympäristön heikkeneminen

Puutteellinen resilienssi, kyky toimia ennakoiden ja joustavasti ilmastonmuutoksen aiheuttamissa häiriötilanteissa. Tietyille luonnonolosuhteista riippuville toimialoille muutos voi olla hyvinkin suuri. Toisaalta muutoksesta syntyy myös uusia liiketoimintamahdollisuuksia.

Hallintakeinot: resilienssin lisääminen, organisaation valmistautuminen esim. Smart Tampere ja 6Aika - hankkeiden kautta, vastuullisten innovaatioiden ja vähähiilisyttä edistävien hankkeiden tukeminen.

Palvelualojen liiketoimintaedellytykset vaikeutuvat

Tampereen vientiteollisuuden toimintaedellytykset ovat kohentuneet edellisen raportointijakson jälkeen, koska markkinat sopeutuvat mm. koronarokotusten etenemisen myötä tilanteeseen. Työvoimapulasta on muodostunut palvelualojen suurin riski. Hallintakeinot: tuetaan palveluyritysten liiketoimintojen uudistumista erilaisten hankkeiden ja alustojen kautta.

Vetovoima ja edunvalvonta

Riskin lähde ↑↓	Riski ↑↓	Riskitaso ↑↓	Nykyinen hallinta ↑↓	Omistaja ↑↓	Riskin tila ↑↓	Valmiit hallintakeinot ↑↓	↑ ↓
Ilmastonmuutos	Kulutus- ja liikkumistapojen muutos	12	Kehitettävää	Rantanen Teppo	Seurannassa	0%	↗
Pandemia	Muuttuva turvallisuusympäristö ja elinkeinorakenne	12	Kehitettävää	Rantanen Teppo	Seurannassa	0%	↗

Riskienhallinnan tilannekuva, keskeiset nostot

Vetovoima ja edunvalvonta -palveluryhmän riskiprofiili on päivitetty maaliskuussa 2021. Korkeimman riskitason omaavien riskien lähteiksi nousivat ilmastonmuutos ja pandemia.

Kulutus- ja liikkumistapojen muutos

Ilmastonmuutoksen vaikutukset kaupungin kansainvälistymistavoitteisiin sekä matkailun ja tapahtumien kehittämiseen. Hallintakeinot: kestävän kehityksen ja resilienssin huomioiminen, lähi- ja kotimaan matkailun edistäminen, kestävät tapahtumat, ympäristökuorman vähentäminen, hiilijalanjäljen huomioiminen ja osallistuminen kestävän kehityksen mukaisten tavoitteiden saavuttamiseen.

Muuttuva turvallisuusympäristö ja elinkeinorakenne

Vetovoimaisen elämiskaupungin tavoitteiden saavuttaminen vaarantuu, jos toimintaympäristöä ei koeta riittävän turvalliseksi. Pandemia-aallon jatkuminen tai uusi terveyteen vaikuttava turvallisuusuhka lamaannuttaa merkittävän osan toiminnoista. Toimintaan kohdistuvat rajoitukset aiheuttavat merkittävät aluetaloudelliset vaikutukset. Hallintakeinot: kaikessa toiminnassa huomioidaan tällä hetkellä vaihtoehtoinen tapa järjestää toimintoja tai varaudutaan erilaisten toimien ja tapahtumien siirtämiseen tai jäädyttämiseen sekä elinkeinorakenteen elpymiseen.

Työllisyys- ja kasvupalvelut

Riski	Riskitaso	Nykyinen hallinta	Omistaja	Riskin tila	Valmiit hallintakeinot
Kohtaantopalvelut eivät pysty turvaamaan osaavaa työvoimaa yrityksiin	20	Kehitettävää	Saari Regina	Seurannassa	0%
Työmarkkinatukikustannussäästöihin ei päästä	16	Kehitettävää	Saari Regina	Seurannassa	0%
Viestintä ja markkinointi ei onnistu	15	Riittävä	Saari Regina	Seurannassa	13%
Kansainvälisten osaajien houkuttelu sekä kansainvälisten osaajien pitovoiman parantaminen ei etene suunnitellusti	12	Kehitettävää	Saari Regina	Seurannassa	0%
Maahanmuuttotyöhön liittyvä asenneilmasto kovenee	12	Riittävä	Saari Regina	Seurannassa	0%
Yhteistyökumppaneiden välistä luottamusta ja/tai yhteistyötä ei synny	12	Riittävä	Saari Regina	Seurannassa	0%
Hyvän hallinnon periaatteet eivät toteudu	12	Riittävä	Saari Regina	Seurannassa	0%
Ministeriöiden tuki kokeilujen onnistumiselle on riittämätön	12	Riittävä	Saari Regina	Seurannassa	0%
Työllisyyden kuntakokeilujen arviointi ei onnistu tai tulokset kyseenalaistetaan	12	Kehitettävää	Saari Regina	Seurannassa	0%
Palveluintegraatiossa jatkuvan oppimisen palveluihin ja sote-palveluihin ei onnistuta	12	Riittävä	Saari Regina	Seurannassa	0%

Riskiarvioinnissa korostuvat työvoiman saatavuuden ja työmarkkinoiden kohtaannon haasteet. Työllisyys- ja kasvupalvelut etsivät yhdessä ekosysteemitomijoiden kanssa ratkaisuja työnantajien ja työnhakijoiden kohtauttamiseksi. Kysymyksen tulevat mm. ketterät osaamisen kehittämisen mahdollisuudet.

Työllisyyden kuntakokeilun käynnistymiseen liittyneet riskit on ohitettu. Asiakaspalvelun siirtyminen hybridimalliin on käynnistynyt tuloksetta työnvälityksen ja koulutukseen ja palveluihin ohjaamisen varmistamiseksi. Viestiminen asiakkaille tarjolla olevista osaamisen kehittämisen mahdollisuuksista, työllistymistä tukevista palveluista ja avoinna olevista työtilaisuuksista on myös keskeistä kokeilun onnistumiselle. Korona vaikuttaa edelleen palvelujen järjestämiseen

Työllisyytilanne on viime kuukausina kohentunut koronan vaikutusten jälkeen, mutta ei ole vielä palautunut koronaa edeltäneelle tasolle. Työmarkkinatukimenot ovat kasvaneet pandemiaa edeltävään aikaan verrattuna lisääntyneen työttömyyden ja mm. yrittäjien työttömyysturvaoikeuden vuoksi.

Kokeilun toimeenpanon lisäksi työllisyys- ja kasvupalveluissa valmistaudutaan tuleviin uudistuksiin kuten pohjoismaiseen työvoimapalvelumalliin (5/2022) ja TE-palveluiden kunnallistamiseen (2024). Työllisyyspalvelujen ja kotouttamisen yhdyspintojen rakentaminen tulevan hyvinvointialueen kanssa on käynnissä. Uudistuksiin sisältyy merkittäviä riskejä, jotka arvioidaan sitä mukaan, kun uudistuksen toimeenpanosta saadaan tietoa. Edunvalvonnan keinoin vaikutetaan jatkuvasti uudistusten onnistumiseksi kuntalaisten, yritysten ja kaupungin palvelujen ja talouden näkökulmasta.

Kehitysohjelmat

Riskin lähde	Riski	Riskitaso	Nykyinen hallinta	Omistaja	Riskin tila	Valmiit
Resurssien kohdentaminen	Asemakeskushankkeen resurssointi.	25	Riittävä	Tenhunen Tero	Seurannassa	0%
Strategian toimeenpano ja kehittäminen	Hiedanrannan yleissuunnittelualueen kehittämisen toimenpiteet.	20	Kehitettävää	Tenhunen Tero	Seurannassa	0%

Riskienhallinnan tilannekuva, keskeiset nostot

Kehitysohjelmat -palveluryhmän riskiprofiilit on päivitetty maaliskuussa 2021. Olennaisimpina riskinlähteinä ovat Asemakeskushankkeen valtiosuuden toteutumiseen liittyvien neuvotteluiden aikataulun ja neuvotteluiden tuloksen lisäksi Tampereen kaupungin poliittisen päätöksenteon näkökulmat sekä Hiedanranta –hankkeen strategian ja kehittämisen toimeenpanon eteneminen.

Riskien hallinta

Hankkeiden resurssointien riskiä hallitaan tuottamalla ja esittelemällä poliittiselle päätöksenteolle riittävät ja oikeat tiedot strategisesti merkittävistä investoinneista. Strategian toimeenpanon ja kehittämisen tavoitellut tulokset saavutetaan päätöksentekoa ja suunnittelua ohjaamalla sekä toimenpiteiden ketjua yhteensovittamalla eri organisaatioiden välillä.

Ammatillinen koulutus

Riskin lähde	Riski	Riskitaso	Nykyinen hallinta	Omistaja	Riskin tila	Valmiit hallintakeinot	Päivitetty
Talouden rakenteellinen tasapaino	Talouden suhdannevaihtelut	20	Riittävä	Kallioinen Outi	Seurannassa	0%	27.04.2021
Kasvatavat hyvinvointierot ja palvelutarpeet	Nuoret yhteiskunnan voimavarana	16	Kehitettävää	Kallioinen Outi	Seurannassa	0%	27.04.2021
Muuttuva turvallisuusympäristö	Turvattomuus, polarisaatio ja radikalisoituminen.	16	Kehitettävää	Kallioinen Outi	Seurannassa	0%	03.05.2021
Työn murros	Työllisyys, työn- ja koulutuksen murros	12	Kehitettävää	Kallioinen Outi	Seurannassa	0%	27.04.2021
Toimintamalli	Johtamiskulttuuri	12	Kehitettävää	Kallioinen Outi	Seurannassa	40%	29.04.2021
Globaalit ilmiöt	Maahanmuutto lisääntyy ja monikulttuurisuus kasvaa	12	Kehitettävää	Kallioinen Outi	Seurannassa	0%	27.04.2021
Palvelukehitys	Asiakaslähtöisyys ja asiakkuuden hallinta	12	Kehitettävää	Kallioinen Outi	Seurannassa	0%	27.04.2021
Osaaminen	Henkilöstön osaaminen	12	Kehitettävää	Kallioinen Outi	Seurannassa	25%	03.05.2021
Viestintä	Vetovoimaisuus ja maine	12	Kehitettävää	Kallioinen Outi	Seurannassa	0%	27.04.2021
Henkilöstö	Henkilöstön hyvinvointi	12	Kehitettävää	Kallioinen Outi	Arvioimatta	0%	03.05.2021
Talouden rakenteellinen tasapaino	Rahoittajan ohjaus	10	Kehitettävää	Kallioinen Outi	Seurannassa	50%	03.05.2021

Asiakaslähtöisyys haastaa tunnistamaan asiakasryhmät, heidän tarvitsemansa tukitoimenpiteet ja panostamaan keskeyttämisen vähentämiseen. Yleinen turvattomuuden lisääntyminen edellyttää toimenpiteitä opiskelijahyvinvoinnin ja yhteisöllisyyden vahvistamiseksi. Maahanmuuttoon ja monikulttuurisuuden lisääntymiseen liittyviä riskejä voidaan vähentää varmistamalla vieraskielisen väestön oppimista ja tiedonsaantia, osaamisen tunnistamista sekä tarjoamalla henkilökohtaisia koulutuspolkuja ja riittävät tukipalvelut. Digitaaliset ja ajasta ja paikasta riippumattomat oppimis- ja palveluratkaisut sekä toimiva uraohjaus mahdollistavat osaltaan asiakaslähtöisyyden toteutumista eri tilanteissa. Koulutustarjonnan tuotteistaminen kysyntää vastaavaksi edellyttää joustavaa yhteiskehittämistä.

Ammatillisen koulutuksen rahoituksen vaihtelut vaikeuttavat talouden ja toiminnan suunnittelua. Suunnittelua helpottaa pitkäjänteinen valmistautuminen ja seuranta sekä opiskelijapaikkojen oikea kohdentaminen ja täyttöaste. Suunnittelu pohjautuu tiedolla johtamiseen ja rahoituksen simulointeihin. Pitkäaikainen investointisuunnittelu on edellytys laadukkaille toiminta- ja oppimisympäristöille.

Riskit

Yhteenvedo

Riski	Riskitaso	Nykyinen hallinta	Riskin tila	Valmiit hallintakeinot	Päivitetty
Oppivelvollisuuden laajentamisen resursointi ei ole riittävää	12	Kehitettävää	Seurannassa	0%	07.09.2021
Digitalisaatio ja teknologinen kehitys: ei ole resursseja vastata muutoksiin	9	Riittävä	Seurannassa	0%	07.09.2021
Ääri-ilmiöt nuorten keskuudessa lisääntyvät	9	Kehitettävää	Seurannassa	0%	07.09.2021
Eri järjestelmien käytön osaaminen keskittynyt usein vain yhdelle henkilölle	8	Kehitettävää	Seurannassa	0%	07.09.2021
Henkilöstön tietoturvaosaaminen ei ole riittävää	8	Kehitettävää	Seurannassa	0%	07.09.2021
Korkeakouluyhteistyön hiipuminen	6	Kehitettävää	Seurannassa	0%	07.09.2021
Lukioreformin toteuttamisen epäonnistuminen	4	Riittävä	Seurannassa	0%	07.09.2021

Oppivelvollisuuden laajentuminen toiselle asteelle ja lukioreformi ovat keskeisiä mahdollisuuksia, mutta niihin sisältyy sekä taloudellisia että toiminnallisia riskejä. Oleellisena riskinä oppivelvollisuuden laajentumisessa on edelleen todellisten kustannusten ja valtionosuuden kattavuus. Toteumaa seurataan aktiivisella talousseurannalla. Lisäksi oppivelvollisuuden laajentumisen valmisteluun perustettu kaupunkitasoinen työryhmä sekä lukiokoulutuksessa hankintoja valmisteleva työryhmä jatkavat työskentelyään. Oppivelvollisuuden laajentuminen on lisännyt myös hallinnon tehtäviä ja tähän on varauduttu HESU 2022:ssa.

Digitaalisuuden kehittämiseksi pyritään varmistamaan tarvittavat resurssit myös jatkossa. Näin pystytään hyödyntämään paremmin mm. digitaalisia oppimateriaaleja ja erilaisia oppimisympäristöjä.

Opiskeluhuollon resursseja lisäämällä turvataan nuorten hyvinvointia.

Osaamisen jakamista on tarpeellista suunnitella ja kehittää edelleen lukiokoulutuksessa. Käytännössä tämä tarkoittaa mm. järjestelmien pääkäyttäjätasojen osaajien lisäämistä sekä vastuiden selkeyttämistä. Henkilöstöä koskevaa tietoturvaosaamista kehitetään edelleen mm. koulutusten ja tiedotuksen avulla.

Korkeakouluyhteistyöhön on perustettu työryhmä kehittämään yhteistyötä uusiutuneen Tampereen yliopiston kanssa.